

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Тетяна Крутан

Юлія Грошник Ю.В.

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№3419022020

ПРОГРАМА

Вибіркової навчальної дисципліни
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ

підготовки магістрів
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньої програми (спеціалізації) Початкова освіта

Програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний тренінг» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньою програмою Початкова освіта

Розробники: Смолюк С.В., кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Рецензент: Кордунова Н.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 7 від 27.12. 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Семенов О.С.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 5 від 20.01.2020 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Антонюк В. З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1
(денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта, 013 Початкова освіта, підготовки магістра	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції - <u> </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) <u>42</u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>70</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: залік

Таблиця 2
(заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта, 013 Початкова освіта, підготовки магістра	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>12-ий</u>
		Лекції - <u> </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>84</u> год.
		Консультації <u>16</u> год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічний тренінг» розкриває теоретичні засади психолого-педагогічного тренінгу як комунікативного методу розвитку особистості; сутність комунікативних зв'язків, що виникають в умовах тренінгу; особливості тренінгових форм навчання, специфіку їхньої організації та проведення.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічний тренінг» забезпечує формування компетенцій: володіти системою знань про засоби та методи реалізації тренінгу як комунікативного методу розвитку особистості; самостійно визначати об'єктивний та суб'єктивний зміст психолого-педагогічного тренінгу; розробляти програми тренінгових занять відповідно до існуючих практичних запитів дошкільного закладу з врахуванням особливостей організації тренінгової групи; розпізнавати логіку конструктивного впливу кожного з засобів та методів й вносити корективи щодо їх використання відповідно до суб'єктивного змісту конкретного завдання.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3
(денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс ульт.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психолого-педагогічного тренінгу як динамічної форми навчання					
Тема 1. Історико-методологічні основи тренінгової роботи.	9		2	6	1
Тема 2. Методологічні принципи побудови	6		2	4	
Тема 3. Види та класифікація тренінгів.	10		4	6	
Тема 4. Особливості тренінгової форми навчання.	9		2	6	1
Разом за модулем 1	34		10	22	2
Змістовий модуль 2. Технологія підготовки та проведення психолого-педагогічного тренінгу					
Тема 5. Організаційні аспекти підготовки психолого-педагогічного тренінгу.	6		2	4	
Тема 6. Методичні аспекти підготовки психолого-педагогічного тренінгу.	6		2	4	
Тема 7. Структура та основні положення тренінгового заняття.	7		2	4	1
Тема 8. Методичні характеристики тренінгового заняття.	7		2	4	1
Тема 9. Технологія ведення тренінгу	8		4	4	
Тема 10. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.	6		2	4	
Тема 11. Професійні та особистісні якості тренера.	6		2	4	
Тема 12. Методика організації групової взаємодії.	7		2	4	1
Тема 13. Методика розробки плану проведення психолого-педагогічного тренінгу.	9		4	4	1
Тема 14. Фактори стресових ситуацій та методики виходу із них у ході тренінгу	6		2	4	

Тема 15. Основні прийоми проведення та форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті	9		4	4	1
Тема 16. Техніки, вправи та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі.	11		4	4	1
Разом за модулем 2	84		30	50	6
Всього годин:	120		42	70	8

Таблиця 4
(заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс ульт.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психолого-педагогічного тренінгу як динамічної форми навчання					
Тема 1. Історико-методологічні основи тренінгової роботи.	9		2	6	1
Тема 2. Методологічні принципи побудови	7			6	1
Тема 3. Види та класифікація тренінгів.	9		2	6	1
Тема 4. Особливості тренінгової форми навчання.	7			6	1
Разом за модулем 1	32		4	24	4
Змістовий модуль 2. Технологія підготовки та проведення психолого-педагогічного тренінгу					
Тема 5. Організаційні та методичні аспекти підготовки психолого-педагогічного тренінгу.	9		2	6	1
Тема 6. Структура та основні положення тренінгового заняття.	9		2	6	1
Тема 7. Методичні характеристики тренінгового заняття.	9		2	6	1
Тема 8. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.	7			6	1
Тема 9. Професійні та особистісні якості тренера.	9		2	6	1
Тема 10. Методика організації групової взаємодії.	9		2	6	1
Тема 11. Методика розробки плану проведення психолого-педагогічного тренінгу.	12		2	8	2
Тема 12. Основні прийоми проведення та форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті	12		2	8	2
Тема 13. Техніки, вправи та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі.	12		2	8	2
Разом за модулем 2	88		16	60	12
Всього годин:	120		20	84	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5
(денна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психолого-педагогічного тренінгу як динамічної форми навчання		
1.	Розробити схему організаційної роботи при підготовці психолого-педагогічного тренінгу.	4
2.	Проаналізувати форми використання психоло-педагогічного тренінгу в роботі вихователів дошкільних навчальних закладів.	6
3.	Заповнити таблицю «Основні етапи проведення тренінгу».	4
4.	Скласти бланк ігрових вправ на знайомство, на розслаблення, на згуртування групи, вправи для сприяння міжособистісному спілкуванню, для стимулювання взаємодії та формування команди, для активізації учасників, вправи для завершення тренінгу та вправи руханки.	6
Змістовий модуль 2. Технологія підготовки та проведення психолого-педагогічного тренінгу		
5.	Скласти порівняльну таблицю форм навчання, що використовуються у тренінгу: позитивні аспекти даної форми роботи; негативні аспекти даної форми роботи; умови, використання, що дозволяють досягти найбільшої ефективності роботи.	8
6.	Заповнити таблицю «Критерії оцінки ефективності тренінгу».	8
7.	Охарактеризувати основні відмінності рольової та ділової гри як основних технік тренінгового заняття.	6
8.	Підготувати основні ігрові методи, що можуть використовуватись в ході тренінгу.	6
9.	Заповнити таблицю «Особливості, переваги та обмеження тренінгів різної тривалості».	8
10.	Розробити вхідні та вихідну анкету з метою оцінювання ефективності проведення психолого-педагогічного тренінгу.	8
11.	Проаналізувати та визначити відмінності психолого-педагогічного тренінгу від традиційних форм навчання.	6
	Разом	70

Таблиця 6
(заочна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психолого-педагогічного тренінгу як динамічної форми навчання		
1.	Розробити схему організаційної роботи при підготовці психолого-педагогічного тренінгу.	4
2.	Проаналізувати форми використання психоло-педагогічного тренінгу в роботі вихователів дошкільних навчальних закладів.	6
3.	Заповнити таблицю «Основні етапи проведення тренінгу».	4
4.	Скласти бланк ігрових вправ на знайомство, на розслаблення, на згуртування групи, вправи для сприяння міжособистісному спілкуванню, для стимулювання взаємодії та формування команди, для активізації учасників, вправи для завершення тренінгу та вправи руханки.	6

Змістовий модуль 2. Технологія підготовки та проведення психолого-педагогічного тренінгу		
5.	Скласти порівняльну таблицю форм навчання, що використовуються у тренінгу: позитивні аспекти даної форми роботи; негативні аспекти даної форми роботи; умови, використання, що дозволяють досягти найбільшої ефективності роботи.	10
6.	Заповнити таблицю «Критерії оцінки ефективності тренінгу».	8
7.	Охарактеризувати основні відмінності рольової та ділової гри як основних технік тренінгового заняття.	8
8.	Підготувати основні ігрові методи, що можуть використовуватись в ході тренінгу.	10
9.	Заповнити таблицю «Особливості, переваги та обмеження тренінгів різної тривалості».	8
10.	Розробити вхідні та вихідну анкету з метою оцінювання ефективності проведення психолого-педагогічного тренінгу.	10
11.	Проаналізувати та визначити відмінності психолого-педагогічного тренінгу від традиційних форм навчання.	10
Разом		84

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) НЕМАЄ

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7
(денна форма)

Поточний контроль (мах = 40 балів)																Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів				
Модуль 1																Модуль 2						
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2																	
T1	T2	T3	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T9	T10	T11	T12	T13	T13	T14	T15	T15	T16	T16	МКР 1	МКР 2
2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30	30
																						100

Таблиця 8
(заочна форма)

Поточний контроль (мах = 40 балів)											Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий Модуль 2										
T1	T3	T5	T6	T7	T9	T10	T11	T12	T13	МКР1	МКР2		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	40		
											100		

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бадалова М. В. Тренінг інтелектуальних навчальних навичок консультування / Бадалова М. В. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 3–27.
2. Бакли Р. Теория и практика тренинга / Бакли Р., Кэйпл Дж. – СПб. : Питер-Пресс, 1997. – 225 с.
3. Барко В. І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування / Барко В. І. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 70–77.
4. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи / Безпалько О. В. // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2004. – № 1. – С. 22–28.
5. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 12. – 34– 38.
6. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 11. – 29– 39.
7. Большаков В. Ю. Психотренинг. Социодинамика, упражнения, игры / Большаков В. Ю. – СПб. : Социально-психологический центр, 1996. – 129 с.
8. Деркачова М. Стежинка самопізнання. Тренінгові заняття для підлітків 15–16 років / Марія Деркачова, Лариса Константинова // Психолог. – 2011. – № 7. – С. 21–25.
9. Дьяченко Э. В. Тренінг-заняття адаптації к состоянию материнства / Дьяченко Э. В. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 27–29.
10. Жуков Ю. М. Коммуникативный тренинг / Жуков Ю. М. – М. : Гардарики, 2003. – 223 с.
11. Заверило Н. В. Навчання однолітків однолітками: зарубіжний досвід / Заверило Н. В. // Наук. записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського, 2000. – Вип. 3. – С. 66–70.
12. Зимівець Н. В. Особливості технології «рівний – рівному» у профілактичній роботі з учнівською молоддю / Зимівець Н. В. // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. – Чернівці, 2005. – С. 60–64.
13. Іваник Г. С. Особливості психокорекційного впливу на розвиток позитивного мислення старшокласників / Г. С. Іваник // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 19–24.
14. Капацина А. О. Тренінг для керівників-початківців / А. О. Капацина // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 30–37.
15. Кирилюк Л. Г. Активное обучение: инструментарий и методы / Л. Г. Кирилюк, В. В. Величко, Д. В. Карпиевич, Е. Ф. Карпиевич // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 2. – С. 31–32.
16. Кікінеджи О. М. Формування гендерної культури молоді: науковометодичні матеріали до тренінгової програми / Кікінеджи О. М., Кізь О. Б. // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 64–69.

17. Лещук Н. О. Методика освіти «рівний – рівному» / Лещук Н. О., Зимівець Н. В. та ін. – К., 2002. – 132 с.
18. Марсанов Г. И. Социально-психологический тренинг / Марсанов Г. И. – [5-е изд., стереотип.] – М., «Когито-Центр»; Московский психолого-социальный институт, 2007. – 251 с.
19. Марчак С. Психологічний комфорт педагога в умовах конструктивного спілкування. Тренінг-курс для педагогів і майстрів виробничого навчання / Світлана Марчак // Соціальний педагог. – 2010. – № 1. – С. 28–33.
20. Міляєва В. Р. Використання психологічних тренінгів для вдосконалення фахової підготовки державних службовців / Міляєва В. Р., Бісик Ю. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 11. – С. 74–79.
21. Озеркова І. Рольові ігри як технологія самовиховання / І. Озеркова // Завуч. – 2001. – № 23–24 (101–102). – С. 57–61.
22. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : [Методичні рекомендації] // Уклад. О. М. Шевчук. – Умань, 2010. – 37 с.
23. Осипова А. А. Общая психокоррекция : [учебное пособие для студентов вузов] / Осипова А. А. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 512 с.
24. Паскар Ю. Тренінг – це можливість самовиховання / Ю. Паскар // Шкільний світ. – 2004. – № 38. – С. 6–7.
25. Петрова Л. Техніка працевлаштування. Тренінг / Лариса Петрова // Соціальний педагог. – 2010. – № 2. – С. 21–38.
26. Прутченков А. С. Социально-психологический тренинг в школе / Прутченков А. С. – М., 2001. – 640 с.
27. Пузиков В. Г. Технология ведения тренинга / Пузиков В. Г. – СПб. : Издательство «Речь», 2007. – 224 с.
28. 45. Сергієнкова О. П. Вибір стратегії розвитку професійної індивідуальності : Психодіагностика у професії / Сергієнкова О. П. – К. : Наук. світ, 2004. – 86 с.
29. Сіроштан С. Уроки спілкування. Семінар-практикум для батьків / С. Сіроштан // Психолог. – 2006. – № 2–3 (194–195). – С. 29–31.
30. Страшко С. В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу : [Навч.метод. посібник для викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності, вчителів основ здоров'я, студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / Страшко С. В., Животовська Л. А., Гречишкіна О. Д., Міненко А. О., Савонова О. В., Гаврилюк В. О. / За редакцією Страшко С. В. – [2-е вид., переробл. і допов.]. – Київ : Освіта України, 2006. – 260 с.
31. Тамзінова О. Аутотренінг. Знання психоемоційного напруження та попередження нервово-психічних порушень / Олена Тамзінова // Психолог. – 2011. – № 3. – С. 15–19.
32. Тарасов Г. Психологічна підтримка вчителя. Психотехніка саморегуляції / Георгій Тарасов // Психолог. – 2011. – № 3. – С. 22–24.
33. Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді / Г. М. Бевз, О. Г. Главник. – К. : УІСД, 2004. – Кн. 1. – 112 с.
34. Цюман Т. П. Технологія організації та проведення тренінгу // Превентивна робота з молоддю за методом « рівний – рівному» : [Навч. посібник] / За заг. ред. І. Д.Звереві. – К. : Навч. книга, 2002. – С. 42–67.
35. Шлімакова І. І. Культура інтерактивної взаємодії педагогічного спілкування в екопсихологічному контексті / Шлімакова І. І. // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 18–24.
36. Шпар В. Б. Психологічний тлумачний словник / Віктор Шпар. – Х. : Прапор, 2004. – 640 с.

37. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання : [навч. посібник] / Яценко Т. С. – К. : Вища шк., 2004. – 679 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <http://www.nbu.gov.ua/>
2. http://chitalka.info/ps_26/index.html

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Тренінгові заняття як навчальний процес.
2. Особливості тренінгової форми навчання.
3. Відмінності психолого-педагогічного тренінгу та традиційних форм навчання.
4. Історико-методологічні основи тренінгової роботи.
5. Характеристика основних етапів становлення та використання тренінгу як інноваційної форми роботи.
6. Основні напрямки та підходи в психології та педагогіці щодо групової роботи.
7. Види та класифікації тренінгів.
8. Характеристика основних видів тренінгів.
9. Організаційні та методичні аспекти підготовки тренінгу.
10. Специфіка підготовки тренінгового заняття як динамічної форми навчання.
11. Етапи підготовки тренінгового навчання.
12. Методика підготовки тренінгу.
13. Структура та основні положення тренінгового заняття.
14. Основні етапи проведення тренінгових занять, правила організації та проведення кожного етапу.
15. Методичні характеристики тренінгового заняття.
16. Основні принципи роботи тренінгової групи.
17. Структура тренінгової групи. Групова динаміка та етапи тренінгового процесу.
18. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.
19. Категорії оцінювання ефективності тренінгового заняття. Показники оцінки ефективності тренінгу.
20. Основні методики оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.
21. Професійні та особистісні якості тренера.
22. Основні вимоги до ведучого тренінгу. Ролі та функції тренера. Підготовка тренера.
23. Методика організації групової взаємодії.
24. Принципи організації і проведення тренінгу.
25. Фактори стресових ситуацій та методики виходу із них у ході психолого-педагогічного тренінгу.
26. Методика розробки плану проведення психолого-педагогічного тренінгу.
27. Основні прийоми ведення та форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті.
28. Техніки, вправи та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі.
29. Основні техніки, що використовуються в тренінговій роботі.
30. Основні ігрові методи, що можуть використовуватись в ході тренінгу.